

Försäkringsmedicinska utredningar i form av TMU och SLU

Redovisningskrav och rutiner 2016

Generella utgångspunkter

Det här dokumentet innehåller gällande redovisningskrav och rutiner för hantering av TMU och SLU under perioden 1 januari 2016 till och med 31 oktober 2016. Ersättning för TMU och SLU som Försäkringskassan har beställt senast 31 oktober och som landstingen har levererat i enlighet med dessa bestämmelser, kan lämnas till och med sista utbetalningsdatum 17 februari 2017. Detsamma gäller ersättning för kostnader som landstingen haft i samband med att personal deltagit i Försäkringskassans grundutbildningar för TMU och SLU.

Det här dokumentet har tagits fram i samråd med Sveriges kommuner och landsting (SKL) och reglerar utförandet kopplat till överenskommelsen mellan staten och SKL om försäkringsmedicinska utredningar i form av TMU och SLU.

Avropssamordaren är Försäkringskassans kontaktperson för landstingen i frågor rörande TMU och SLU. Landstingen vänder sig till avropssamordaren i alla frågor som rör avvikelser, dispenser och annat.

Personuppgifter får gå direkt mellan Försäkringskassan och den leverantör som utför utredningen, med samtycke från den försäkrade. Identifikation av ärenden i övrigt sker uteslutande genom ärende-ID.

Förutsättningar för Försäkringskassans beställningar av TMU och SLU 2016

Regeringen och SKL är överens om att reservera 167 miljoner kronor för perioden den 1 januari 2016- 31 oktober 2016, för ersättning till landsting som enligt dessa bestämmelser levererar försäkringsmedicinska utredningar i form av TMU och SLU efter beställning från Försäkringskassan.

I mars 2014 beslutade Regeringen om direktiv för en utredning med uppdrag att utreda och lämna förslag till hur behovet av kvalificerade försäkringsmedicinska utredningar inom relevanta socialförsäkringsområden ska tillgodoses. Utredningen lämnade sitt betänkande För kvalitet – Med gemensamt ansvar (SOU 2015:17) den 2 mars. Där föreslogs att landstingen ges ett lagstadgat ansvar för att utföra de försäkringsmedicinska utredningarna. Betänkandet har remitterats och den övervägande delen av remissinstanserna tillstyrker förslaget. Avsikten är att en ny lagstiftning i enlighet med utredningens förslag ska träda i kraft den 1 november 2016. Mot bakgrund av ovanstående har regeringen och SKL bedömt att en ny överenskommelse om TMU och SLU ska gälla 1 januari 2016 – 31 oktober 2016.

Syfte och genomförande av TMU och SLU

Syftet med TMU och SLU är att få ett underlag för att göra en rättssäker prövning av rätten till ersättning från sjukförsäkringen. Underlagen ska ge en fördjupad beskrivning av sjukdomens konsekvenser för individens

funktionstillstånd och förmåga till aktivitet. De kan därigenom ligga till grund för Försäkringskassans bedömning av den försäkrades arbetsförmåga. I vissa ärenden finns det behov av försäkringsmedicinska utredningar som baseras på enbart en läkares utredning, s.k. särskilt läkarutlåtande (SLU). I andra ärenden finns det behov av en teambaserad medicinsk utredning (TMU) med inslag av flera kompetenser inom hälso- och sjukvården.

Kompetenskrav

TMU och SLU ska genomföras av en legitimerad läkare med den specialistkompetens som behövs för en försäkringsmedicinsk bedömning av den försäkrades funktionstillstånd. Läkaren ska ha genomgått Försäkringskassans grundutbildning i försäkringsmedicinska utredningar och deltagit i de återkommande uppföljningsutbildningar som erbjuds av Försäkringskassan i samverkan med landstinget. Övriga professioner som ingår i teamet ska vara legitimerade för respektive yrke och ha den kunskap som krävs för att medverka vid TMU och SLU. Det innebär att de ska ha genomgått Försäkringskassans grundutbildning i försäkringsmedicinska utredningar.

Bemötande av den försäkrade och kvalitetssystem

Den försäkrade är utredningens huvudperson. Utredningen ska utföras med respekt för den försäkrades integritet och värdighet. Den försäkrade ska få komma till tals och vara delaktig genom hela processen. Landstingen ska säkerställa att de krav på bemötande och kvalitets- och ledningssystem som ställs enligt Patientlag 2014:821 respektive Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete i hälso- och sjukvården följs.

Beställningar

Behovet av en TMU eller SLU identifieras vid respektive kontor på Försäkringskassan.

- a) Försäkringskassans handläggare skickar sitt e-avrop med en standardiserad blankett till landstinget med kopia till Försäkringskassans avropssamordnare. Avropet går till det landsting som den försäkrade tillhör. Om den försäkrade har särskilda behov, som till exempel behov av tolk, ska det framgå det av beställningsformuläret.
- b) Landstinget tar ställning till om avropet kan hanteras och vilken leverantör som ska anlitas. Landstinget meddelar Försäkringskassans handläggare med kopia till avropssamordnaren om leverans enligt avropet kan göras. Det ska ske *inom max fem arbetsdagar från det att avropet inkommit* till landstinget. Meddelandet skickas via elektronisk post till handläggaren med kopia till Försäkringskassans

avropssamordnare. Meddelandet innehåller information om vilken utförare som ska genomföra utredningen.

- c) Försäkringskassans handläggare skickar *inom två arbetsdagar* från det att meddelandet mottagits, ifylld beställningsblankett, samt underlag som handläggaren bedömer relevanta för utredningen. Dokumenten skickas direkt till den leverantör som landstinget anvisat. Beställningen definieras som mottagen när alla relevanta handlingar har inkommit från Försäkringskassan.
- d) Leverantören skickar kallelse till den försäkrade och en kopia av kallelsen till Försäkringskassans Inläsningscentral samt via e-post till handläggaren. Det är viktigt att kallelsen kommer i god tid (minst 3-4 arbetsdagar) innan dagen för utredning, eftersom den försäkrade kan behöva boka om tiden eller boka resor till och från utföraren.

Leveranstider

Leverans av utlåtande sker enligt följande:

1. Leverantören skickar utlåtandet till Försäkringskassans Inläsningscentral.
2. Utlåtandet ska vara Försäkringskassan tillhanda inom *25 arbetsdagar*, plus 3 dagar för postgång, från det att alla relevanta handlingar inkommit till den leverantör som ska utfärda utlåtandet. Om tidsgränsen är på väg att överskridas bör dialog om orsaken föras med avropssamordnaren.
3. Försäkringskassans handläggare bedömer om utlåtandet uppfyller tidskraven och om det finns behov av kompletteringar. Försäkringskassan ska *inom 10 arbetsdagar från att Försäkringskassan fått ett utlåtande*, meddela leverantören om utlåtandet inkommit i rätt tid och om det behöver kompletteras. Om utlåtandet inte behöver kompletteras ska Försäkringskassan inom samma tid som ovan endast meddela landstinget om utlåtandet inkommit i rätt tid. Om Försäkringskassan inte lämnar sådant meddelande inom angiven tid räknas utredningen som slutförd. Försäkringskassan lämnar besked till landstinget om utredningen är inkommen i rätt tid för att underlätta för landstinget att utbetala ersättning till utförande enhet.
4. Om Försäkringskassan begär komplettering ska det kompletterade utlåtandet ha inkommit till Försäkringskassan senast *10 arbetsdagar efter att begäran om komplettering har kommit leverantören tillhanda*.

5. Leverantören skickar komplettering till Försäkringskassans Inläsningscentral.

Försäkringskassans handläggare ska *inom 10 arbetsdagar från att det Försäkringskassan fått ett kompletterat utlåtande* meddela leverantören om utlåtandet inkommit i rätt tid efter komplettering och om utlåtandet kan godtas. Om Försäkringskassan inte meddelar detta inom angiven tid räknas utredningen som slutförd. Försäkringskassan lämnar besked till landstinget om utredningen är godkänd för att underlätta för landstinget att utbetala ersättning till utförande enhet.

Veckorna 51-52 och veckorna 29-30 räknas inte in i utredningstiden. De överhoppningsbara veckorna gäller även för eventuella kompletteringar.

Dispens

Dispens från utredningstiderna kan lämnas i visst ärende eller för viss leverantör/landsting/region.

Dispens i visst ärende

Förfrågan om dispens för visst ärende framställs av verksamheten som genomför utredningarna till avropssamordnaren. Utredande verksamhet anger orsaken till och syftet med den förlängda utredningstiden.

Generell dispens

Förfrågan om generell dispens under en viss period framställs av landstingets/regionens kontaktperson till avropssamordnaren.

Avropssamordnaren lämnar dispens för viss tid.

Dispens kan lämnas vid omständigheter som beror på Försäkringskassan, exempelvis kraftigt förändrat beställningsmönster. Leverantörens möjligheter att lösa situationen ska vara uttömda och det ska vara tydligt för Försäkringskassan att landstinget arbetar aktivt på att lösa situationen långsiktigt. Vid dispens ska ambitionen fortfarande vara att leverera inom ordinarie leveranstider.

Avbokningar/uteblivet besök

Om den försäkrade avbokar, ombokar eller uteblir från en utredning, ska leverantören informera berörd handläggaren på Försäkringskassan samt avropssamordnaren. Om handläggaren inte går att nå, kan informationen lämnas till Försäkringskassan kundcenter för partner, tfn 0771-17 90 00.

Handläggaren utreder omständigheterna som gjorde att beställd utredning inte kunde genomföras och förutsättningarna för att genomföra en utredning. Om en utredning fortfarande bedöms vara aktuell meddelar handläggaren

leverantören, avropssamordnaren, samt landstinget (om leverantören är annan än landstinget) via e-post att utredningen ska fortsätta. Utredningen fortsätter inte innan leverantören och avropssamordnaren har fått meddelande från handläggaren om att utredningen ska återupptas.

Om handläggaren bedömer att förutsättningar inte finns för att fortsätta utredningen inom en rimlig tid meddelar hon eller han leverantören, avropssamordnaren, samt landstinget (om leverantören är annan än landstinget). Då avslutas utredningen. Leverantören ska skicka eventuellt befintligt underlag till Försäkringskassan.

Oavsett om det föreligger giltiga skäl eller inte ska handläggaren alltid skicka en avvikelserapport till landstinget och avropssamordnaren om den försäkrade uteblir eller ombokar/avbokar. Avvikelsen ska innehålla uppgifter om datum, hos vilken kompetens som besöket var bokad samt om tolk har varit aktuell.

Ersättning för utredningar

Landstingen ersätts med 28 000 kronor per levererad TMU och med 14 500 kronor per levererad SLU, under förutsättning att utredningen inkommit i rätt tid. Utredningen ska även uppfylla kraven i enlighet med Försäkringskassans riktlinje (2013:09) om kvalitet i teamutredningar och särskilda läkarutlåtanden som Försäkringskassan kan beställa från landstingen.

TMU som har genomförts med tolk ersätts med ytterligare 6000 kronor per utredning.

Om den försäkrade uteblir, avbokar eller ombokar ett besök för en utredning hos leverantören mindre än 48 timmar före bokad tid lämnas full ersättning. Ersättning lämnas inte för mer än en icke genomförd utredning för samma person, även om personen uteblir från två eller flera delbesök inom samma utredning. Om leverantören bokar ny tid för utredning utan Försäkringskassan skriftligen har bekräftat till leverantören och avropssamordnaren att utredningen ska återupptas, lämnas ingen ersättning om den försäkrade på nytt uteblir, avbokar eller ombokar en undersökning hos leverantören mindre än 48 timmar före bokad tid. Om den försäkrade avbokar eller ombokar undersökningen hos leverantören senast 48 timmar innan inbokad besök lämnas ingen ersättning.

Den försäkrade bokar själv resor, kost och logi i samband med utredning och Försäkringskassan ersätter dessa kostnader. Försäkringskassan informerar den försäkrade om detta. I de fall landstinget ordnar med boende i anslutning till utredningen kan Försäkringskassan inte betala ersättning för sådana kostnader direkt till landstinget utan endast till den försäkrade.

Ersättning för utbildningskostnader – grundutbildning

Landstingen ersätts för kostnader för grundutbildning av personal som arbetar med TMU, SLU och AFU med totalt 2 400 000 kronor enligt överenskommelsen mellan staten och SKL. Försäkringskassan disponerar över medlen och betalar ut till landstingen enligt nedanstående villkor.

Ersättningen täcker kostnader för kursavgift, boende, resor och förlorad arbetstid.

Ersättning som lämnas för läkare som genomgår Försäkringskassans grundutbildning är:

15 500 kronor för kursavgift och boende
42 750 kronor för förlorad arbetstid och resa

Ersättning som lämnas för arbetsterapeut, sjukgymnast och psykolog som genomgår Försäkringskassans grundutbildning är:

8 700 kronor för kursavgift och boende
10 800 kronor för förlorad arbetstid och resa

Redovisning

Landstingen redovisar genomförda TMU och SLU till Försäkringskassan genom styckvis redovisning.

Redovisning till Försäkringskassans avropssamordnare sker vid följande tidpunkter:

- 6 maj med utbetalning den 27 maj
- 19 augusti med utbetalning den 9 september
- 23 november med utbetalning den 16 december
- 27 januari med utbetalning 17 februari

Försäkringskassan lämnar ersättning för utbildningskostnader som landstingen har haft för grundutbildning i TMU/SLU och AFU. Ersättning betalas ut på ovanstående utbetalningsdatum.

Utbetalning

Dessa villkor och förutsättningar gäller för utbetalning av ersättning. Lokala överenskommelser ska inte upprättas. Försäkringskassan kommer att svara för uppföljning, beräkning och utbetalning av ersättningen. Utbetalning sker i efterskott. Landstingen ansvarar för kontroll av att berörda enheter kan styrka sin debitering genom tidredovisning eller bokföring. Försäkringskassan har

rätt att på begäran erhålla kopior av verifikationer och annat redovisningsunderlag gällande fakturerade kostnader.

Sista datum för beställning av TMU och SLU enligt 2016 års villkor är den **31 oktober 2016**.

Kontaktpersoner hos Försäkringskassan (avropssamordnare)	Verksamhetsområde	E-post	Telefon/ mobil
Bengt Hedlund	Nord	f.lfc.gavle.avropssamordnare.nord@forsakringskassan.se	010-111 25 26 070-688 72 30
Ulrika Nordquist	Stockholm	vo.stockholm.avropfmu@forsakringskassan.se	010-116 17 87 070-388 03 74
Tommy Thörnroth	Mitt	vo.mitt.avropfmu@forsakringskassan.se	010-1140247 070-3842106
Bengt Jacobsson	Syd och Väst	bengt.jacobsson@forsakringskassan.se	010-118 44 27 070- 92 48711

Kontaktpersoner inom landstingen

För att underlätta processer kring beställning och leverans av utredningar och för att kunna föra en kontinuerlig dialog kring övergripande förutsättningar (informationsutbyte, generella anvisningar, uppföljningar) ska det finnas en sammanhållande kontaktperson inom respektive landsting som Försäkringskassans avropssamordnare kan vända sig till.

Utlåtandet

Berörda landsting ansvarar för att utredaren efter avslutad utredning lämnar utlåtande på Försäkringskassans blanketter:

FK 7268 Läkarutlåtande efter teamutredning – för bedömning av medicinska förutsättningar för arbete

Blanketten ska användas när Försäkringskassan beställer en teamutredning från landstingen, och utfärdas av läkare som har gått fördjupningsutbildning i försäkringsmedicin.

FK 7264 Särskilt läkarutlåtande – för bedömning av medicinska förutsättningar för arbete

Blanketten ska användas när Försäkringskassan beställer ett särskilt läkarutlåtande, och utfärdas av läkare som har gått fördjupningsutbildning i försäkringsmedicin.

Övriga dokument som ska användas

FK 7270 Nivåbeskrivningar, funktionstillstånd

Dokumentet är ett stöddokument till såväl läkarutlåtande efter teamutredning som särskilt läkarutlåtande. Dokumentet är ett stöd för läkarens bedömning av den försäkrades förmåga till aktivitet samt ett stöd för handläggarens tolkning av uppgifterna i utlåtande.

FK 7271 Samtalsguide

Dokumentet är ett stöddokument till såväl läkarutlåtande efter teamutredning som särskilt läkarutlåtande. Dokumentet är ett stöd för läkarens utredning med den försäkrade.

Andreas Larsson

Karin Gustavsson